

Aan Provinciale Staten
Statencommissie MME en RGW

DATUM	12 november 2013	REFERENTIE	J. Sellink
ONS NUMMER	80EE6253	DOORKIESNUMMER	0621124661
NUMMER PS	2014RGW05	E-MAILADRES	Jacqueline.sellink@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	2		

Onderwerp Statenvrief: Gebiedsagenda Noord-Holland, Utrecht, Flevoland en bestuursovereenkomst
schaalsprong Almere

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Aanleiding

In het jaarlijkse bestuurlijk overleg over het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport¹ (BO MIRT) van 13 november 2013 is ingestemd met de Gebiedsagenda Noord-Holland, Utrecht, Flevoland. Tevens is de bestuursovereenkomst over de schaa sprong Almere door het Rijk en de regionale partners ondertekend. De gebiedsagenda is een gezamenlijk product van Rijk en regio en staat voor een integrale benadering van het ruimtelijk fysieke domein. Het gaat over het economisch vestigingsklimaat, verstedelijking, bereikbaarheid, water, energie, natuur en landschap. Een gezamenlijke integrale visie op de Noordvleugel van de Randstad met opgaven die een gezamenlijke aanpak vereisen van rijk en regio. De gebiedsagenda is opgesteld op basis van bestaand beleid en borduurt voort op de afzonderlijke gebiedsagenda's die in 2009 zijn opgesteld. De gebiedsagenda vervangt dus niet de structuurvisies van de verschillende overheden en geeft evenmin een totaal overzicht van alle ambities, opgaven en projecten die de komende tijd door de afzonderlijke overheden opgepakt gaan worden. Met de gebiedsagenda wordt een nieuwe basis gelegd voor het BO MIRT voor de komende jaren.

Voorgeschiedenis

Eind 2011 is in het BO MIRT de opdracht gegeven om de Gebiedsagenda Noordwest-Nederland en de Gebiedsagenda Utrecht van 2009 te actualiseren vanuit de in 2012 vastgestelde rijks Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en de provinciale structuurvisies en ze te verbreden naar andere thema's (water, energie). De betrokken overheden hebben in 2011 afgesproken te werken aan een gezamenlijke Gebiedsagenda Noord Holland, Utrecht, Flevoland. Een gezamenlijke gebiedsagenda speelt in op de relaties tussen de beide gebieden. Dit geldt met name voor de Noordvleugel van de Randstad, gevormd door de Metropoolregio Amsterdam en de regio's Utrecht en Amersfoort. De Noordvleugel is nu al de grootste motor van de nationale economie en een intensievere samenwerking maakt het mogelijk de slagkracht van de bestaande economische relaties te vergroten. Daarbij geldt dat ook de overige regio's van Noord-Holland, Flevoland en Utrecht profiteren van een versterkt economisch potentieel van de Noordvleugel.

De afgelopen jaren is er veel veranderd in het ruimtelijk fysieke domein: er is minder geld bij partijen, de overheid is minder de bepalende partij, de woningmarkt ligt stil, er zijn meer private initiatieven en er is behoefte aan

¹ Het BO MIRT is een overleg met rijk en regionale bestuurders.

flexibiliteit, omdat er meer ontwikkelingen zijn waarvan de impact op de (middel)lange termijn onzeker is. Dit betekent dat in de geactualiseerde gebiedsagenda naast het 'wat' en 'waarom' meer aandacht is gegeven aan het daadwerkelijk realiseren van de opgaven (het 'hoe'). Uitgangspunten daarbij zijn o.a. dat de ambitie en opgaven bij de verdere ontwikkeling van Noord-Holland, Utrecht en Flevoland onverminderd van belang zijn en centraal staan in het streven om de internationale concurrentiepositie van de Noordvleugel verder duurzaam te versterken.

Essentie / samenvatting: Gebiedsagenda Noord-Holland, Utrecht en Flevoland²

Visie en ambitie.

De economie staat voorop. Speerpunt is het behouden, versterken en verduurzamen van de internationale concurrentiepositie van het kerngebied van de drie provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland, bekend als de Noordvleugel. Om deze ambitie te verwezenlijken zijn - deels samenhangende - acties nodig op het gebied van economie, verstedelijking en mobiliteit. Uitvoering hiervan dient plaats te vinden in samenhang met maatschappelijke belangen op het gebied van landschap, natuur, milieu, water en energie. Duurzaamheid is daarbij een overkoepelend thema, omdat in alle gevallen geldt dat een duurzame ontwikkeling voorop staat.

Opgaven

De Noordvleugel heeft door de traditioneel sterke economische positie een grote aantrekkingskracht op mensen en bedrijven, waardoor de ruimte schaars is en (soms conflicterende) belangen groot zijn. Dit vraagt om een goede ruimtelijke afstemming tussen de verschillende functies en om een goede ruimtelijke inpassing. Dit leidt tot zes thematische hoofdoggaven met daarbij een 17 tal deelopgaven:

1. Economie: optimalisatie vestigingsklimaat (geconcentreerd ruimte bieden en aanpakken en herstructureren van leegstand).
2. Verstedelijking: duurzame woningbouwontwikkeling (het op korte termijn op gang krijgen van de woningmarkt; voldoen aan de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwbehoefte op de lange termijn en stedelijke verdichting rondom OV-knooppunten).
3. Bereikbaarheid: goed functionerend vervoersnetwerk (beter benutten en versterken van de samenhang tussen vervoerssystemen en verbeteren van alle modaliteiten via de vijf I's van informeren, innoveren, inrichten, in stand houden en investeren).
4. Landschap en natuur: aantrekkelijk landelijk gebied en groen in en om de stad (behoud en versterking van de kwaliteiten, voorkomen van fragmentatie en bewaren van evenwicht tussen stad en land, en nieuwe financieringsconstructies voor landschap en groen in de stad).
5. Water: robuust watersysteem (het op orde brengen en houden van de waterveiligheid, het op orde brengen en houden van de zoetwatervoorziening, het op orde brengen en houden van de waterkwaliteit en het voorkomen van wateroverlast, droogte en hittestress in stedelijk gebied).
6. Energie: verduurzaming van de energievoorziening (energiebesparing in bestaande bouw en in nieuwbouw, ruimtelijk mogelijk maken van duurzame opwekking, inpassing smart grids om decentraal opgewekte energie lokaal te gebruiken en balans vinden tussen voldoende ruimte voor zowel uitbreiding elektriciteitsnet en buisleidingentracés als verstedelijking).

Gebiedsgerichte uitwerking van de opgaven

In zeven gebieden komen omvangrijke (sectorale) opgaven bij elkaar. Realisatie van deze opgaven is van extra belang voor de economische ontwikkeling van de Noordvleugel. Rijk en regio zijn samen verantwoordelijk. Daarnaast zijn er integrale gebiedsopgaven waarvoor de regio primair verantwoordelijk is, maar waarbij mogelijk ook betrokkenheid van het Rijk nodig is. De zeven majeure gebiedsopgaven zijn:

- Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer (SMASH).
- Zuidas.
- Noordzeekanaalgebied/ZaanIJ-oeveren (NZKG).
- Rijk-regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer (RRAAM).
- As Stationsgebied Utrecht-Leidsche Rijn.
- Utrecht Oost-Science Park.
- A12-zone Oudenrijn-Lunetten.

Projectenlijst

Als bijlage bij de Gebiedsagenda Noord-Holland, Utrecht en Flevoland is een projectenlijst gemaakt. Hierin is een overzicht opgenomen van de (mogelijke) projecten die bijdragen aan de realisatie van de ambities en opgaven uit de Gebiedsagenda. Het gaat om concrete projecten, programma's maar ook andersoortige acties of maatregelen. De projectenlijst vormt hiermee een visvijver voor mogelijke agendapunten in de BO MIRT in de komende jaren. De focus in de projectenlijst ligt op die initiatieven waar Rijk en regio elkaar nodig hebben of die een duidelijke gezamenlijke prioriteit kennen. Het is een dynamische lijst die jaarlijks wordt aangepast aan de dan bestaande inzichten en ontwikkelingen.

² Bijgevoegd is de definitieve versie 'zonder opmaak'.

Bestuursvereenkomst schaalsprong Almere

In april 2013 heeft het Rijk de ontwerp-structuurvisie over de schaalsprong Almere uitgebracht. De NV-Utrecht heeft daar in juni 2013 met een positieve zienswijze op gereageerd. De structuurvisie geeft ook invulling aan de in de NV-Utrecht Eindbalans opgenomen lijn om een deel van de verstedelijkingsdruk op het NV-Utrecht gebied in Almere op te vangen. Bij de invulling wordt uitgegaan een organische ontwikkeling. De rijkstructuurvisie is echter alleen zelfbindend voor het Rijk. Om de regionale overheden ook aan de rijkstructuurvisie te binden is een bestuursvereenkomst opgesteld tussen het Rijk en de regionale partners.

Met de overeenkomst leggen partijen de afspraken vast om tot uitvoering te komen van de drievoudige ambitie op het gebied van verstedelijking, bereikbaarheid en natuur & recreatie ter versterking van de internationale concurrentiepositie van de Noordvleugel, zoals uitgewerkt in de Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer. Er zullen de komende decennia 60.000 woningen in Almere gebouwd worden. 15.000 hiervan zijn bedoeld om de overdruk op het NV-Utrecht gebied op te vangen

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Een gebiedsagenda draagt in zijn algemeenheid bij aan verbeterde samenhang in besluitvorming over projecten in het fysieke-ruimtelijke domein en is een verbreding van de inhoudelijke basis voor afspraken tussen rijk en regio. Verdienste van de gebiedsagenda is dat Utrecht beter op de kaart staat bij het rijk en dat er een goede basis ligt voor toekomstig beleid en investeringen. De gebiedsagenda zal met de projectenlijst, jaarlijks worden betrokken bij de bespreking van de (op dat moment actuele) opgaven in het jaarlijkse BO MIRT.

Met de bestuursvereenkomst is de schaalsprong Almere weer een stap verder gebracht.

Financiële consequenties

Geen

Vervolprocedure/voortgang

Geen

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van de Gebiedsagenda Noord-Holland, Utrecht, Flevoland en van de Bestuursvereenkomst schaalsprong Almere

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,